

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:

34170 Gorica, Riva Piazzutta, 18 - Tel. 83-177

PODUREDNIŠTVO:

34135 Trst, Vico delle Rose, 7 - Tel. 414646

Letna naročnina, Italija . . . Lir 10.000

Letna inozemstvo . . . » 15.000

Letna inozemstvo, USA dol. . . 18

Poštno čekovni račun: štev. 24/12410

Leto XXXI. - Štev. 38 (1571)

Gorica - četrtek, 27. septembra 1979 - Trst

Posamezna številka Lir 200

Kritičen pogled na stavke v Italiji

Ustava, ki si jo je dala italijanska republika, je zelo demokratična in rekel bi »napredna«. Njena pomanjkljivost je pa v tem, da je doslej niso še izpeljali v vseh njenih določilih. Tako npr. stoji zapisano na samem začetku ustave: »Italija je demokratska republika, temelječa na delu« (1. člen).

Po mojem pomeni to, da morajo vsi državljani živeti od svojega dela in da se s tem odpravljajo za zmeraj stanje, ko so v preteklosti nekateri živeli od dela svojega bližnjega (plemstvo). Ustava torej določa, da mora vsakdo živeti od svojega dela. Zaradi tega bi morali vse italijanske državljane imeti za delavce.

Dejansko pa to ni res, kajti samo nekateri državljani se imajo za »delavce«. Upokojenci, hišne gospodinjice, dijaki in še ta in ona kategorija državljanov za nekatere niso »delavci«. Le poslušajte jih, ko govorijo o delavcih, o njihovih pravicah, pred očmi imajo le nekatere vrste državljanov (kovinarje, zidarje, tekstilce in podobne), kot da bi samo oni bili delavci, drugi pa ne. Takó demagoško ustvarjajo ne samo na videz, temveč tudi v resnici nove privilegirane razrede.

40. ČLEN ITALIJSKE USTAVE

Italijanski ustavodajalec je bil daljnoviden. Predvideval je, da so v človeški naravi težnja po ustvarjanju privilegijev, tudi v naravi zaposlenih ljudi oz. »delavcev«. Zato je hotel takšna hotenja zakonsko urediti. Vseled tega imamo v ustavi tudi člen 40, ki pravi: »Pravica do stavke se vrši v okviru zakonov, ki jo urejajo.«

Ustavodajalci so se namreč dobro zavedali, kako silna moč je organizirano aktivno delavstvo: tako silna, da se lahko sprevrže v diktaturo. Manjša skupina zaposlenih v ključnih službah družbenega življenja more s stavko vsiliti svojo voljo vsem ostalim državljanom.

En sam zgled: ENEL je državna ustanova, ki ima v oskrbi celotno pridobivanje in razdeljevanje električne energije. Mislite si, da bi si nekega dne pri tej ustanovi omislili, da hočejo delati samo dva dni v tednu, plačo pa hočejo imeti za šest dni dela. Za dosego tega namena bi oklicali stavko po vsej državi. Kaj bi se zgodilo? Vsi bi ostali brez elektrike, to se pravi ustavilo bi se skoro vse delo v državi. Toda proti stavkajočim delavcem bi nič ne mogli, ker oni imajo pravico stavkati. Zato bi prej ali slej družba morala kloniti in pristati na njihove zahteve.

To je le en primer, kako bi mogla skupina dobro organiziranih delavcev v njih sindikatu pogojevati celotno družbo in izsiljevati vse državljane. To je imel pred očmi zakonodajalec, ko je v ustavo sprejel določilo, da se pravica do stavke mora urediti s posebnimi zakoni.

DIVJE STAVKE

Kako je imel prav, občutimo vedno bolj. Saj smo vedno bolj pogosto priča takim imenovanim »divjim stavkam«. Gre za stavke, ki jih okličejo razni sindikati ob najbolj kočljivih momentih gospodarskega življenja in na najbolj občutljivih mestih. Tako so oklicali stavke po bolnišnicah in so bolniki ostali brez oskrbe cele tedne. Letos poleti so ob povratku s počitnic oklicali stavko na prevoznih ladjah, tako da so desetstisoči turistov in delavcev ostali v pristaniščih na Siciliji in Sardiniji dneve in noči. Nekaj podobnega je bilo s stavkami na letališčih.

Pri tem pa ne gre samo za neugodje državljanov, temveč tudi za ogromno škodo, ki jo zaradi stavk v ključnih službah trpi celotno gospodarstvo. Če stavkajo delavci podjetja Fiat, trpi v glavnem gospodarsko škodo samo podjetje, če pa stavkajo železničarji, pošte, uslužbenci ENEL, trpimo škodo vsi. Gre za škodo, ki se ne da oceniti, poznati jo je pa zlasti po tem, kako raste inflacija, to je draginja.

USTAVNO DOLOČILO NAJ SE IZPOLNI

Vsled tega se v zadnjih dveh letih slišijo glasovi, da bi bilo potrebno izvesti

ustavni člen št. 40 in pravico do stavke na kak način z zakonom urediti. Toda vsak tak glas je kot bi dregnil v sršeno gnezdo: zašumi med delavci in sindikati, človeka, ki si upa spomniti na to ustavno določilo, pa opikajo.

Kljub temu so zvezni sindikati Cisl, Uil in Cgil začeli govoriti o neki avtonomni disciplini glede stavk, to se pravi, da bi sindikati sami določili, kdo in kako sme stavkati. Toda če bi res do tega prišlo, v kar pa dvomim, bi taka uredba vezala samo ljudi dobre volje, ne pa vseh, ker bi ne bila zakon. Ljudi dobre volje je pa v Italiji vedno manj.

In vendar, če se italijanska demokracija hoče ohraniti pred diktaturo in zlasti če hoče gospodarsko napredovati, bo morala prej ali slej z zakonom urediti tudi pravico do stavke, kakor je uredila že toliko drugih pravic državljanov, ki jih je z zakonom omejila v korist skupnosti. Čim prej bo to napravila, tem boljše bo za vse.

K. H.

PREDSEDNIK PERTINI v Berlinu in na Bavarskem

Predsednik italijanske republike Pertini se je v soboto 22. septembra vrnil v domovino s svojega petdnevnega obiska v Zahodni Nemčiji. Zadnja dva dneva je posvetil obisku Zahodnega Berlina in se ustavil ob žalostno slavnem berlinskem zidu, nato pa je obiskal še Flossenburg v vzhodni Bavarski blizu češke meje, kjer je bilo med zadnjo vojno kazensko taborišče.

Obisk Zahodnega Berlina je vznemljil sovjetske oblasti. Sovjetsko veleposlanstvo v Rimu je zaradi tega protestiralo pri italijanski vladi, ki pa je protest zavrnila. Tudi praški radio je napadel Pertini zaradi izjave, da bi bilo prav, da postane Zahodni Berlin del Zvezne republike Nemčije.

Ko je Pertini obiskal ječo Plötzten, kjer so bili zaprti in so umirali v letih 1933-1945 nemški protinacisti, je dejal: »Tudi nemški narod je težko plačal ceno za svobodo in demokracijo. In je prav, da mladina zve, kaj je bila ta diktatura. Samo tako bo mogla braniti svojo bodočnost.«

V taborišču Flossenburg je umrlo ali izginilo tudi 3.413 Italijanov. Med njimi je izgubil prav ob koncu vojne življenje tudi njegov brat Eugenio. Pertini je poudaril, da je prišel v ta kraj brez sovražnih čustev, saj na sovraštvo ni mogoče graditi bodočnosti.

Nemška javnost je bila Pertiniju hvaležna, da je ponovno opozoril sedanji rod na pomen odpora proti nacizmu tudi v nemškem narodu. Niso bili vsi Nemci nacisti in niso vsi odobraval Hitlerjevo početja. Sedanji rod se ne čuti kriv za dejanja svojih staršev in hoče graditi Nemčijo, različno od Hitlerja. To mu bo tudi uspelo, če bo po Pertinijevih besedah prevladala socialna pravičnost, medsebojno spoštovanje in strpnost do drugih.

Potres v Umbriji

V sredo 19. septembra ob 23.36 je potresni sunek zajel deželo Umbrijo. Moč potresa je bila sedem po Mercallijevi lestvici. Seveda je tem sunkom sledila še vrsta drugih, manj silovitih. Sunek so poleg v Umbriji občutili tudi v Rimu, Perugia, Terniju, Rietiju vse do Pescara. Najhuje je bilo na področju med mesti Norcia in Cascia. Dve naselji, S. Marco di Norcia in Chiviano di Cascia sta popolnoma porušeni.

Smrtnih žrtev k sreči ni bilo dosti: samo pet, ranjenih je bilo nekaj desetnih oseb, brez strehe pa je ostalo več tisoč ljudi. Samo na področju Norcie je ostalo brez doma 1.450 oseb. V naslednjih dneh je prebivalstvo prejelo prvo pomoč: prišli so šotori, stanovanjske prikloice, hrana in druge nujne potrebščine. Deželna uprava Umbrije je za prve potrebe namenila pol milijarde lir. Izvedenci menijo, da je potres povzročil sto milijard škodo.

TRST V PRIMERI Z LJUBLJANO

Ohromljajoči nacionalizem

Po daljšem obotavljanju so pristojne oblasti vendarle izdale dovoljenje za odprtje predstavništva Ljubljanske banke v Trstu. Ista banka ima že nekaj let svoje predstavništvo v Milanu, ne da bi to v Italiji kogar koli motilo, toda za obmejne kraje veljajo posebna nacionalna strateška merila, na katera smo pred časom že opozorili. V duhu le-teh naj bi bila potrebna posebna budnost nad »nezanesljivimi« obmejnimi področji.

Zato je mogočni državni birokratski stroj doslej uspešno hromil gospodarski razvoj čezmejnega sodelovanja nekaj tako opevanih »mostov«, o katerih danes nihče več ne spregovori. Z izjemo načrtovane industrijske cone na Krasu, ki pa popolnoma odgovarja »nacionalno strateškim« merilom, saj bo obenem z jugoslovanskim sodelovanjem uničila slovensko narodno skupnost na tem območju, ker jo bodo popolnoma preplavili italijanski priseljenci, delavci v načrtovani industrijski coni.

MEDNARODNA RAZSEZNOST LJUBLJANSKE BANKE

V primeru predstavništva Ljubljanske banke v Trstu pa niti ne gre za domačo slovensko ustanovo, ki naj bi okrepila tržaško slovenstvo. Gre za mednarodno banko, ki odpira v tržaškem mestu široko mrežo poslovnih zvez. Ljubljanska banka je po velikosti druga največja v Jugoslaviji in spada med dvesto največjih svetovnih bank. Svoja predstavništva ima v najpomembnejših poslovnih središčih Evrope: Berlin (Vzh. Nemčija), Frankfurt (Zah. Nemčija), Pariz, London,

Milan, Praga, Varšava, Budimpešta, Moskva. Segate torej tudi na obsežno območje socialističnih držav. V svetu pa so njena predstavništva v najpomembnejših starih in novih poslovnih žariščih kot New York, Caracas, Rio de Janeiro, Beirut, Nairobi, Abidjan. Pred časom je ta banka v sodelovanju z drugimi ustanovila v Frankfurtu »LHB International Handelsbank A.G.« in v Parizu »Banque Franco-Yugoslave«. Posebej pa je udeležena tudi pri drugih bankah.

ZAPIRANJE TRSTA PRED SVETOM

Poslovne razsežnosti torej, o katerih bi mogli tržaški poslovni krogi samo sanjati. Nekdanja štacunarska Ljubljana in mogočni imenitni Trst sta zamenjala svoji vloži. Ne bo odveč, če še enkrat omenimo, da tržaškega zastoja ni bila kriva toliko povojna mejna lega mesta kolikor dolgotrajno zapiranje pred dozdevno »slovensko« nevarnostjo. Zakaj pri drugih mestih v Evropi kot sta švicarski Basel in Chiasso, kraji na avstrijskem Predarlskem (Vorarlberg), nemško govoreči Strasbourg v Franciji, avstrijski Solnograd itd. je prav mejna lega močno spodbudila njihov povojni gospodarski in poslovni razmah. Trst danes žanje, kar so v dolgih povojnih letih sejale krščanskodemokratske uprave.

Kot že omenjeno, novo predstavništvo Ljubljanske banke v Trstu samo po sebi nima in v dolgoročnejših gospodarskih vidikih tudi ne more imeti namena, da bi krepilo tržaško slovenstvo. Vendar pa more kot slovenska ustanova mednarodnih razsežnosti vsaj psihološko vplivati na slo-

vensko manjšinsko pamet, ki je tudi po zlomu fašizma izpostavljena nenehnemu psihološkemu pritisku, skorajda pranju možganov s strani italijanskih javnih občil, tako da nehoti že sami slovenski ljudje verjamejo v slovensko nezmožnost in manjverednost in so marsikateri pripravljani, da se poitalijančijo zgolj zato, da bi na mah odpravili vse slovenske tegobe in križe in zaživel bolj srečno in brezskrbno življenje. Sedaj pa nenadoma predstavništvo mogočne bančne ustanove svetovnih razsežnosti in to iz Ljubljane, na katero so v Trstu še vsa povojna leta gledali zviška. Dejstvo, ob katerem si lahko marsikatera slovenska pamet okrepi svoje slovensko prepričanje.

ODRIVANJE SLOVENCEV

Vendar pa taka naključja ne zadostujejo za napredek tukajšnje slovenske narodne skupnosti! Vsa povojna leta smo bili slovenski ljudje odrinjeni od pomembnejših službenih mest. Tudi danes ni nič boljše, za nas so pridržana le tista službena mesta, na katerih nas nujno potrebujejo. Hvala Bogu, da je zadnja leta takih delovnih mest veliko na razpolago.

Toda to ne pomeni življenjske rešitve za našo narodno skupnost kot celoto. »Nacionalno strateška« merila bodo ostala še naprej in naša skupnost si mora sama utrditi svojo gospodarsko osnovo, svoje poslovno življenje, da ne bo odvisna samo od italijanskih delodajalcev. Srednjeveški rek, da je vera gospodarja tudi vera podložnikov, se danes pojavlja v isti obliki, kar zadeva narodnost in jezik.

Ker so tudi sindikati v strankarskih rokah, niso niti ti imuni pred nacionalističnim virusom. Vsi se še dobro spominjamo groteskne in mračne vloge, ki so jo odigrali na delovnem mestu nasproti slovenskim delovnim tovaršem v Trstu, takoj po sporu med Jugoslavijo in Stalinom na začetku petdesetih let.

Slovenski delavec ni imel obstanka na svojem delovnem mestu, če ni vpisal svojih otrok v italijanske šole. Moral se je asimilirati, da ni bil »nacionalist«, »titofašist« in kaj podobnega. Pošastna asimilacija v tistih letih ni samo oropala materinega jezika tisočev slovenskih delavskih ljudi, uničila je tudi njih osebnost, ohromila njih duševnost.

Koliko zamorjenih talentov! Ne le spodobnih književnikov, kot so v normalnih razmerah izšli iz delavskih vrst drugod in ustvarili velika dela človeškega duha, pač pa tudi gospodarstvenikov, znanstvenikov in drugih poklicev, ki bi se lahko dejavno vključili v življenje tržaškega mesta in pripomogli k njegovemu napredku. Krojilci takratnega vzdušja, pa tudi mi z njimi, se premalo zavedajo, da so bili grobarji ne samo slovenskemu tržaškemu delavstvu, ampak tudi napredku celotnega mesta.

DVIGNITI SE JE TREBA IZ MANJŠINSKEGA KROGA

Da bi slovenski človek v zamejstvu našel izhod iz socialne podrejenosti in iz gospodarskega geta, v katerega so ga tudi po zadnji vojni potisnili z nacionalistično politiko in ideološkimi pretresi, mora svoje kulturne in gospodarske ustanove dvigniti iz zgolj manjšinskega kroga na enakovredno raven z drugimi, italijanskimi ustanovami.

Slovenski denarni zavod, ki so mu pred kratkim ustrezni organi zavrnili prošnjo za odprtje izpostav v deželi, bi se moral zanimati za odprtje predstavništva vsaj v matični državi, v Ljubljani ali Zagrebu oz. drugod. Če že Ljubljanska banka odpre predstavništvo v Trstu. Nekdanja Jadranska banka iz Trsta je imela svoje podružnice na Dunaju, v Ljubljani in v dalmatinskih mestih.

Baudouin v Reziji pri zapisovanju gradiva

Kočljivi položaj Cerkve na Slovenskem danes

Če profani pogled vidi v današnjem položaju Cerkve na Slovenskem samo splet zgodovinskih silnic, kristjan odkrije tu božjo roko, ki vodi dogajanje in vse ureja tako, da pripomore k dobremu tistih, ki Boga ljubijo (prim. Rimlj 8, 28). Kako ne bi videli, da je dobro za nas, če smo bolj ubogi, bolj jasno usmerjeni k temu, kar je naše poslanstvo, bolj notranje svobodni?

HOČEMO ZIVETI V DANASNJEM ČASU

Kakšno naj bo naše stališče do stvarnosti, ki v njej živimo? V zavesti, da smo sestavni del te družbe, v zavesti, da smo sinovi iste zgodovine, ki nas je zgnelja in nas pogojuje, v zavesti slovenske in krščanske odgovornosti se bomo vključili v to stvarnost, bomo v njej zavzeli svoje mesto in odigrali svojo vlogo.

Nismo od tega sveta, vendar smo na tem svetu in samo tu lahko uresničimo svoj človeški in krščanski poklic. V tem času in na tem prostoru moramo sprejeti nase odgovornosti, ki nam jih nalagajo domovina, skupnost, družina, poklic. Samo znotraj tega okvira lahko služimo Bogu in bližnjemu. Samo tako bomo uresničevali vrednote, ki imajo v sebi prvino večnosti: pravičnost, mir, bratstvo, ljubezen. Zato rečemo da temu času in tej stvarnosti. Ni popolna, kot ni popolna nobena človeška stvar, vendar je sprejemljiva. Zato kristjani ne bomo dajali vtisa, da smo zagledani v preteklost, v preživete sisteme. Kristjani ne pričakujemo vrnitve ničesar, nobene klerikalne Slovenije. Sprejemamo sedanost in ji skušamo prispevati svoj delež.

KJE SO TEŽAVE?

Dà, sprejemamo sedanost. Vendar ne brez pomislekov, ne brez zadržanosti in ne brezpogojno. Zastavljajo se namreč vprašanja, mimo katerih ni mogoče. Ali smo sprejeti kot kristjani? Ali smo sprejeti brez prozelskih namenov? Ali ta družba daje zadosti prostora in sonca za normalno rast naše vere? Mnogi komunisti brez dvoma so za to, v praksi vedno znova prihaja do veljave drugačna smer. Navedimo nekaj pomislekov.

URADNI ATEIZEM

Med stvarmi, ki kristjanom otežujejo polno in odločno vključevanje v družbeno življenje, je najprej vodilna vloga komunistične partije. Kristjan kot kristjan nima nič proti tej vodilni vlogi, kolikor partija skrbi za skupno blaginjo in zagotavlja splošne človeške pravice. Toda KP ima za svetovni nazor marksistični ateizem. Ateizem je tako v premoči nad slehernim drugačnim naziranjem. Ima še prednosti uradne ideologije. Ta ideologija prepaja ozračje in zavzema ves javni prostor. Po njej se oblikuje življenje, pod njenim strogim vodstvom vzgaja mladino. Kot logična posledica te ideološke ekskluzivnosti je krščanstvo, porinjeno ob rob, ignorirano, diskvalificirano kot opij, ki po njem segajo slabotni, kot duhovni jeruš, ki v njem zaslužnjeni utapljajo svoj človeški obraz, kot imaginarno sonce, ki se okrog njega vrti človek, ki se še ni našel ali pa se je zopet izgubil. Dokler bo ateizem uradna dogma vladajoče stranke, se verjame ne bomo počutili enakopravni.

KRISTJANI SI SAMI ZAGAJO KORENINE

Drugi pomislek se nanaša na tako imenovano sodelovanje kristjanov pri gradnji socializma. Na božič leta 1976 smo lahko v sobotni prilogi Dela brali referat Ivica Račana, člana CK KPH, ki govori o uspehih partijske politike v zvezi z verniki. »Eden velikih dosežkov te politike je,« pravi Račan, »angažiranje in mobiliziranje teistov v gradnji socializma, oziroma (komu ta »oziroma« ne bi odprl oči?) rušenje materialnih in duhovnih pogojev religioznosti.« To je »eden izjemno pozitivnih rezultatov naše politike,« pravi Račan. Kdor tako misli in dela, žali v kristjanu človeka, saj vidi v njem navneža, ki bi pod spretnim vodstvom partije sam rušil temelje svojega religioznega bivanja. Kako naj se kristjan iskreno angažira v družbi, ko ve, da je načrtovani in pričakovani rezultat njegovega angažiranja izguba tega, kar mu je najdražje in kar daje smisel njegovemu življenju in smrti?

IDEOLOŠKA DISKRIMINACIJA

Tudi ustavno načelo o religiji kot »zasebni zadevi« ustvarja pomisleke. Ko bi partija privatizirala ateizem, kot je privatizirala religijo, ne bi bilo problema. Toda pri nas ima samo ateizem pravico javnosti, je edina veljavna in zakonita ideologija. Tu gre za ideološko diskriminacijo.

NIKODEMSKI KRISTJANI

Zaradi načela o religiji kot »zasebni zadevi« se med nami ustvarja ozračje neiskrenosti in potuhnenosti, ki gotovo ni v prid narodnemu značaju. Ustvarja se dvojnost med zasebnim in javnim. V tem ozračju se je rodil nov tip kristjana: to je nikodemoski kristjan. Nikodem je prvi začutil, da je vera v Kristusa »zasebna zadeva« in je ne kaže izražati v javnosti. Kristjani ne smemo privoliti v to razklanost. Premagati moramo dvojnost zasebnega in javnega. V svojem vedenju moramo biti vsklajeni in celoviti. Kar smo v srcu in v družinskem krogu, to moramo biti tudi v javnosti, čeprav si s tem zapiramo mnoga pota.

Vendar bodimo realisti. Kdo je sposoben hoditi po tej ozki poti? Mar ne samo junaki, svetniki, močni? Kaj je v takih razmerah s tistimi, ki niso privilegirani ne po značaju ne po duhu? In ti so v veliki večini, ti so ljudstvo. Ali v takem položaju, kjer kraljuje ateizem, vera pa je samo zasebna zadeva, krščanstvo ne postane nujno vera izjemnih, izbranih, močnih, vera elite?

HOČEMO ENAKOPRAVNOST

Da se razumemo: ne zavzemam se za strukture, kjer bi imelo krščanstvo privilegirani položaj. Glede na dejstvo, da smo pluralistična družba bi bilo to krivično in sploh ne dobro za krščanstvo. Po spreobrnjenju rimskih cesarjev je vse navalilo v Cerkve. Vendar se škofje niso slepili s temi uspehi. »Malo svetnikov, veliko grešnikov,« pravi sv. Avgustin in ugotavlja: »erevit hypocrisis« - »porasla je hinavščina« (Enarr. in Ps. 7, 9). Ne, ni dobro za kristjane, da so v privilegiranim položaju. Zavzemamo se samo za enakopravnost.

Potem ko smo navedli nekatere pomisleke glede na polno vključevanje v socialistično stvarnost, se lahko vprašamo: kakšnega kristjana oblikovati danes? Ker za vernike kot take ni predvidenega mesta v tej družbi, ker imamo rezerviran samo začasni prostor (v prihodnji komunistični družbi nismo na programu), ker v tej družbi kot Cerkve nimamo dobesedno nobenega poslanstva — kakšnega vernika tedaj vzgajati? Vzgaјati ljudi za mučeništvo? V smislu: »Tvegaj vse za vero. Ne boj se trpeti krivice in zapostavljanja.« Lahko je to govoriti. Toda ljudje z mučeniškim poklicem niso množica. To je lahko stališče posameznika, množica ga ni sposobna. Drugo možno stališče je zavzeto sodelovanje pri gradnji socializma. Videli smo, kako je to dvoumno in kakšne pomisleke nam vzbuja. Kakšnega kristjana oblikovati danes? Morda bomo pozneje lažje odgovorili na vprašanje.

F. R.

(Drugič naprej)

V. BUKOVSKI

Nekaj spominov

KAKO SO BRALI LENINA

Svoj čas sem pogosto obiskoval neko prijateljsko družino. Ljuba, mirna družina. Govorili so le o umetnosti, o slikah. Pa sem jih nekoč dobil v vnetem prekanju. Cela družina, vključno s staro babico, je razpravljala o Leninu. Vsak je imel svojo predstavo o tem, kaj je hotel Lenin, v kaj je verjel in kakšna načela je zagovarjal. Najbolj pa me je presenetilo, da so v diskusiji citirali Lenina in vsak citat je pobijal prejšnjega. Nisem pričakoval v tej družini tako izobrazbo v tej smeri. Niso ljubili Lenina, bili so verna družina in nikoli nisem prej opazil, da bi jih zanimalo Leninove ideje. Tudi naslednje dni, ko sem prišel k njim, so še vedno razpravljali o Leninu. Kaj jih je, za vruga, obsedlo? Tako je šlo naprej nekaj tednov.

Začel sem že zgubljati potrpljenje: kar koli sem začel govoriti, vedno so zasakali pogovor na Lenina. Nič več ni bilo to mirno zatočišče, kjer sem lahko sprostil živce. Ta presneti Lenin, sem si mislil, kot satan se zagriže v ljudi, da seje razdor!

Nenadoma pa se je vse razjasnilo, kot anekdota. Izkazalo se je, da so zaradi pomanjkanja toaletnega papirja postavili v stranišče celo zbirko Leninovih spisov. Seveda je vsak od njih prebral drugačne strani teh izdaj z drugačno tematiko in po različnih obdobjih. Naravno, da si niso mogli ustvariti enotnega mnenja o tem, kar je on učil. Dejansko je Lenin takšen in takšna je njegova dialektika. Poskusite razdeliti njegove spise različnim osebam in jih vprašati potem za mnenje. Srečo boste imeli, če boste dobili dva odstotka, ki bosta dala enak odgovor. Nič ni čudno, če obstaja na desetine marksistično-leninističnih strank in vse so avtentične.

V BOLNIŠNICI ŠT. 5

Ker je moja zadeva postala znana tudi na Zahodu, so me premetili v bolnišnico št. 5. Sedemdeset kilometrov izven Moskve in izven cone, kamor so smeli tuji dopisniki. Bolnišnica je predvidena za prisiljeno zdravljenje za manjše prekrške: tatvine, prostitucijo, špekulacijo, potepuštvu in podobna za sovjetskega človeka »tipična« dejanja. (Pojasnilo prevajalca: Gori navedeni grehi so v Sovjetski zvezi le nekatere izjeme, zato so »atipični«. Tipični so ti grehi v gnili kapitalistični družbi.)

Pacientov je bilo od 12 do 15 tisoč. Večina resničnih bolnikov. Kronični paralizirani, idioti, shizofreniki, epileptiki. V vsakem oddelku pa tudi skupina povsem zdravih in normalnih moskovskih kriminalcev: tatov, žeparjev, stanovanjskih miši in roparjev.

V avtoambulanci, s katero so me peljali v norišnico, se je poleg mene znašel tudi izkušen moskovski tat, Sanja Kaširov. Ko me je z izkušenim očesom nekoliko ogledal, me je vprašal: »Imaš denar?« Na moje pritrdilo je odločil: »Daj ga meni, ker tebe bodo preiskali!« ter spravil mojih deset rubljev v škatlico vžgalic. »Za danes bo zadosti, a jutri bo treba kaj poskrbeti. Jaz sem dober čevljar in tam me vsi poznajo. Denar bomo imeli.«

In res: komaj so naju predstavili zdravnici, ki je sprejemala bolnike, se je začudila: »Sanja, spet tukaj? Poslušaj, moral bi mi popraviti pete. Novi čevlji, komaj kupljeni. Ostanee dalj časa? Kam hočeš, spet v 4 b?«

Zdaj je zagledala tudi mene. A Sanja jo je prehitel: »On je z menoj. Tudi on v 4 b.«

Ne da bi pogledala moje papirje, ne da bi prebrala grozeča navodila KGB in direktive uradnega psihiatra, me je poslala v oddelke 4 b, brez pregleda, brez vprašanj. Tu se vidi, kaj pomeni biti prijatelj dobrega čevljarja.

Komaj sva stopila v oddelke, so bolničarke takoj obstopile mojega prijatelja in ga sprejele kot že dolgo pričakovanega gosta in govorile so le o čevljskih popravilih. Dober čevljar je redkost, še posebno 70 km od Moskve.

Oddelke je bil polno zaseden, približno 200 oseb. Skupina zdravih, osem oseb, so bili zakrknjeni tatovi, ki niso bili tu prvič. Medtem ko so v znanstvenem svetu razpravljali o shizofreniji s počasnim razvojem, delali raziskave in pisali razprave, so moskovski lopovi takoj spoznali njene ugodnosti. Raje kot potiti se pet let v taborišču, podirati drevesa ali gniti v samcih, je bilo lepše prebiti 6 ali 8 mesecev v norišnici. In ni bilo treba delati. Vsi so že preizkusili lager in nobeden si ni želel znova tja. Ali bedaki podirajo drevesa! Za inteligentnega človeka je zadostovalo, da je samo enkrat prišel na pregled v bolnico »Kaščenko«, da si je za celo življenje zagotovil trdno diagnozo. Nekateri so bili tu že deset ali dvanaestkrat (za ista kriminalna dejanja bi bili v taborišču kakih petdeset let). Tu pa so po nekoliko mesecih »zdravljenja« bili odpuščeni; spet so kradli, spet so se vrnili in vsakokrat je bilo, kakor da se vračajo v ljubi dom, na oddelke 4 b.

Uslužbenec ni bilo treba prositi, da bi šli po vodo, ker so se sami ponujali. Seveda je bilo treba imeti denar. Ze prvi večer smo spravili v promet mojih deset rubljev. En kozarec za uslužbenca, ostalo za nas. Prvi večer sem bil po dveh kozarcih že čisto paraliziran. Uslužbenec so me skrbno spravili v posteljo, zato da bi dežurni zdravnik ničesar ne opazil. Pili so kar naprej. Zjutraj so zdravili mačka, opoldne so pili, zvečer so se upijali.

Zgodilo se je, da so vsi ostali brez denarja, tudi uslužbenec. Na upanje pa se vodke ni dalo dobiti. Tu je neki žepar postavil predlog: »Pustite me svobodnega za eno uro. Grem z avtobusom od bolnišnice do postaje in nazaj. In imeli bomo denar.«

Rečeno, storjeno. Preskrbeli so mu civilno obleko in zaradi varnosti je šel z njim eden uslužbenec. A da ne bi bralec tega napačno tolmačil! Uslužbenec je šel z žeparjem zato, da ga izmaže, če bi ga pri poslu morda zalotili, češ: revež je slaboumen in jaz ga peljem v norišnico. In res sta bila čez eno uro nazaj s 25 rublji. Spet smo imeli velik praznik.

Zbežati ni bilo težko. Stalo je natančno 25 rubljev. Plačal uslužbenca, ki ti odpre vrata in te pospremi do avtobusa. Enkrat je pobegnil tudi pacient brez nog, na berglah.

Priredil U. V.

levičarskega bloka. Seveda bo sestava nove vlade zaradi razlike enega samega sedla zelo težavna.

Papeške misijonske družbe so v preteklem letu zbrale skoraj 70 milijonov dolarjev pomoči. S tem denarjem podpira Kongregacija za evangelizacijo misijonske škofije in druge misijonske ustanove ter vzdržuje semenišča. Malih semenišč je trenutno 394 in imajo 39.841 gojencev. Velikih semenišč je 98 z 9.380 bogoslovci. V velikih semeniščih je 606 bogoslovcev več kot leto prej.

Kongregacija za evangelizacijo je lani zbrala 59.000.000 dolarjev. Od te vsote so 24 milijonov dobili misijoni v Afriki, 19 milijonov v Aziji, 5 milijonov v Latinski Ameriki in 2 milijona v Oceaniji. Sedem milijonov dolarjev je kongregacija namenila za šolanje in vzgojo domačih duhovnikov v misijonskih deželah.

Letošnja akcija »Treh kraljev«, 25. v vrsti, ki jo je izvedla avstrijska katoliška mladina za pomoč misijonom v začetku tega leta, je dala 45 milijonov šilingov.

OD TEDNA DO TEDNA

V Velikocvu na Koroškem je prišlo v bramborskemu muzeju do eksplozije, ki je ranila tri osebe; najhuje je bil prizadet Luka Vidmar iz Ljubljane, kateremu so morali v celovški bolnišnici odrezati nogo. Prav tega je avstrijska policija skupaj z Miro Blaj, prav tako jugoslovansko državljanko, obtožila izvedbe atentata. Zanimivo je, da se je Blajeva spočetka predstavila z imenom Lorgier. Atentat je razumljivo povečal politično napetost na Koroškem in gotovo ni v korist slovenski manjšini, saj so deželne volitve pred dumi in bodo avstrijske politične stranke dogodek spet izrabile za gonjo proti Slovincem.

Edina slovenska avtocesta Vrhnika-Razdrto se je podaljšala za 12,8 kilometra. Po treh letih težavnega dela, saj gre cesta čez Barje, je bil odprt za promet odsek Vrhnika-Dolgi most pri Ljubljani. Ponekod je barje globoko tudi 40 m, zato je bilo zemljišče za gradnjo vse prej kot ugodno.

V Rimu sta se sestali delegaciji obeh vodilnih levičarskih strank PCI in PSI, ki sta jih vodila glavna tajnika Berlinguer in Craxi. Sestanek je potekel berz prisotnosti časnikarjev, zato je v javnost prišlo le, kar je bilo objavljeno v zaključnem dokumentu. Ta govori o gospodarskih razmerah v Italiji, o potrebi načrtovanja in socialnih reform, o odnosu do sedanje Cossigove vlade, do katere je treba izvajati skupno strategijo, o skupnih naporih za boj proti terorizmu. V ta namen naj bi se čimprej ustanovila posebna parlamentarna komisija, ki naj bi razjasnila skrivnostno ozadje ugrabitve in umora Alde Mora.

Rdeči brigadisti so spet opozorili nase. V Turinu so s petimi strelji ubili 51-letnega ing. Carla Ghigliena, ki je bil načelnik načrtovalnega oddelka avtomobilske tovarne Fiat. To je že tretji funkcionar te tovarne, ki je padel pod streli teroristov. Ti so v Rimu pripravljali nov zločin, ko jih je presenetila policija. Prišlo je do streljanja, pri čemer je bil težko ranjen 28-letni Prospero Gallinari, eden ustanoviteljev rdečih brigad. Izhaja iz komunistične družine, tudi sam je bil komunist do leta 1970, ko je bil izključen zaradi nesoglasij iz stranke. Od 1974 do 1977 je bil v zaporu in v Turinu 1976 obsojen na deset let ječe, toda že 2. januarja 1977 mu je uspelo pobegeti iz ječe v Trevisu. Od tedaj se je skrival pred oblastmi. Skupaj z njim je policija ujela 21-letno Maro Nanni, tudi v posesti orožja, tretjemu teroristu pa je uspelo pobegeti.

Ne samo Italija, tudi Španija doživlja udarce terorizma, ki je posebno dejaven v baskovski deželi. Tako sta bila s strani baskovskih teroristov ubita v Bilbao dva častnika španske vojske, en polkovnik in en major, v San Sebastianu pa vojaški guverner pokrajine Guipuzcoa general Lorenzo Gonzalez. Ti umori so še povečali nezadovoljstvo v vojski, ki sedanji Suarezovi vladi očita pomanjkanje sposobnosti in odločnosti v boju proti teroristom. Zaradi te napetosti je ministrski predsednik Suarez odložil svoje potovanje v ZDA, Nikarago, Kostariko in Panamo, ki bi moralo trajati od 26. septembra do 4. oktobra, za deset dni.

Znana baletna skupina gledališča Bolšoj iz Moskve je spet izgubila dva svoja člana. Ko je bila na gostovanju v Los Angelesu (ZDA), sta dva njena plesalca, zakonca Leonid in Valentina Kozlov sklenila zaprositi za politični azil v Sev. Ameriki. Malo prej je isto storil, kot smo že poročali, član istega baleta Aleksander Godunov, medtem ko se je njegova žena Ludmila Vlasova vrnila v Moskvo. Severnoameriške oblasti so izjavile, da vsi trije Rusi lahko ostanejo v ZDA dokler jim je ljubo in da bodo uživali potrebno zaščito. Iz Švice pa je prišla vest, da sta tam zaprosila za politični azil svetovna prvaka v metnostnem drsanju Oleg Protopopov in Ludmila Belorusova. Od svoje skupine sta se odtrgala 17. septembra ob nastopu v mestu Zug. Politični azil je švicarska vlada podelila tudi šahovskemu veleojstru Viktorju Kornejovu, ki je pred 9 meseci izgubil sovjetsko državljanstvo.

Letošnje leto afriškimi diktatorjem ni ravno naklonjeno. Za Aminom v Ugandi in Maciasom in Ekvatorialni Gvineji je bil strmoglavljen tudi cesar Bokasa v Centralnoafriški državi. Udar je izvedel David Dacko, ki ga je leta 1966 prav Bokasa vrغل z oblasti. V času udara se je Bokasa mudil v Libiji. Od tam se je zatekel v Francijo, ki ga pa ni sprejela. Po treh dneh čakanja na letališču je odletel v državo Slonokoščena obala, ki mu je pripravljena dati politično zatočišče.

Kam gremo?

V »Primorskem dnevniku« sem v zadnjem mesecu bral nekaj stavkov, ob katerih se je vredno ustaviti. In sicer:

V Prečniku nevarno upadanje števila prisotnega prebivalstva. Isti pojavi zadržujejo rast tudi drugih vasi v tržaški občini.

V otroških vrtcih manjše število otrok; najmlajšega prebivalstva je vedno manj. V goriški občini se je število najmlajših prebivalcev zelo skrčilo. Podoben položaj tudi v drugih krajih na Goriškem. Vrtcem in osnovnim šolam grozi v prihodnjih letih pomanjkanje učencev.

Padec vpisa v otroške vrtce je treba pripisati tudi nezadovoljivemu demografskemu stanju. Na žalost ni padec vpisov nov pojav, ampak ga beležimo vse od leta 1976, in sicer je samo bolj občuten.

Otroški vrtci v Trstu: skupno je bilo vpisanih 682, lani 747.

Zamislil sem se, kakor mora to storiti vsak naš človek, ki mu je pri srcu bodočnost našega naroda. Nisem pa mogel ugotoviti, zakaj »Primorski dnevnik« tako piše. Ali je tudi njemu pri srcu bodočnost našega naroda ali pa so omenjeni stavki izraz skritega veselja nad doseženim uspehom?

Če se ne motim, spada »Primorski dnevnik« med zagovornike splava, razporeke, kontracepcije itd. Neizogibna posledica vsega tega je padec števila rojstev. Tega ne more nihče tajiti, še najmanj Slovenija sama. Zato pa lahko mirno rečemo, da je kampanja za razporeko, za splav in drugo kar hitro dosegla zaželeni uspeh. Nad uspehi bi se moral človek veseliti. Čemu potem jok?

Pred kratkim smo imeli tržaški duhov-

nik svoj mesečni sestanek. Govorili smo tudi o duhovniških poklicih in o potrebi molitve za duhovniške poklice. Pa se nekdo oglasi in pravi: »Kaj za duhovniške poklice! Molimo, da bodo med nami še sploh otroci! Če otrok ne bo, bo šlo vse v pogin.« Zamislimo se ob vsem tem!

L. Š.

Izraelci so nad Libanonom v spopadu sestrelili štiri sirska letala sovjetske izdelave Mig 21. To je letos že drugi sirsko-izraelski spopad v zraku. 26. junija so Sirci izgubili pet letal iste vrste.

KRATKE NOVICE

V Pragi je v starosti 84 let umrl general Ludvik Svoboda, ki je bil od marca 1968, ko se je začela »praška pomlad« pa do maja 1975 predsednik češkoslovaške republike. Ostal je na oblasti tudi po vdoru čet varšavskega pakta 22. avgusta 1968, čeprav je jasno povedal, da teh čet ni nihče pozval, da pridejo. Leta 1975 ga je nasledil glavni tajnik češkoslovaške partije Gustav Husak.

Zadnjič smo poročali, da je pri državnoborskih volitvah na Švedskem levičarski blok prejel 175 poslanskih mest, desničarski pa 174. Vendar smo dodali, da rezultat še ni dokončen, ker je treba preveriti še 40.000 oddanih glasov, ki pridejo po pošti iz inozemstva. Prav ti glasovi pa so povzročili spremembo volilnega rezultata. Konservativci so napredovali od 72 na 73 sedežev, socialdemokrati pa nazadovale od 155 na 154. Tako ima sedaj večino meščanski blok s 175 poslanci proti 174

Junaki današnjega časa

Pred župnijsko cerkvijo se je bočil slavo. Na njem v polkrogu napis: Ti si duhovnik vekomaj! Letos je v Sloveniji ta napis veljal trintridesetim junakom.

Junakom?... Kdaj, kje, kako, s kom so se pa borili, da zaslužijo to ime? Borili so se z viharjem. Če hočete — borili so se s pekleno silo in — zmagali.

Vihar je bil najprej v njih samih. Že ob prvem klicu: »Pridi!« je vztrepetal njih srce, da so začudeni vprašali: »Jaz? Ne, to ni mogoče!« Gospod je morda nekaj časa molčal in potrpežljivo čakal, potem pa je glasneje poklical: »Pridi, hodi za mano!« In poklicani, ki je dobro razumel ta klic, mu je odgovoril: »Pa zakaj ravno jaz? Zakaj ne moj brat, znanec, prijatelj?« V odgovor mu je Gospod pojasnil, da potrebuje prav njega.

Ni lahko odreči se mnogoterim mamljivim vabam, ki se ponujajo mlademu človeku ob vsakem njegovem koraku in to v zameno za resen študij in samovzgojo na poti k duhovniškemu poklicu; a s pomočjo Njega, ki pravi: »Ne bojte se, jaz sem z vami...« so se klicu odzvali in usmerili svoj korak za Njim...

Po odločitvi je nastalo zatišje, mir, pravo pomladno vzdušje. V dobi vojaške službe pa je vihar spet zadivjal. Kako vse drugačno je vojaško življenje (čeprav koristno za življenje), v primeri s tistim, ki so ga živeli v družbi semeniščnikov in profesorjev! Tu je Gospodov klic na težki preizkušnji. In vendar so vsi to preizkušnjo junško prestali in se vrnili domov še bolj utrjeni v svojem sklepu.

V zreli mladeniški dobi zadivja vihar še huje, čeprav na videz ni vihar, ampak božajoč vetrič, ki šepeta pesem o lepoti družine — idealnem gnezdecu sreče —, ki si jo vsak mlad človek želi, čeprav mu pogled na razrvane družine dokazuje prav nasprotno. Odgovoriti se ljubezni in toplemu domačemu okolju v zameno za samoto pot življenja — o, tudi to ni lahko!

In še divja vihar. Po dokončanem študiju — služba. Ob njej lestevica za vzpon kvišku. Višje mesto, večja plača, več udobnosti. Duhovnik pa... Duhovnik pri vsem študiju ostane morda vse svoje življenje kaplan ali kak podeželski župnik.

Drugi, ko so dovršili študije, na svojem službenem mestu svoje znanje denejo v prakso; morajo se sicer stalno pripravljati, da svoje delo vestno izpolnjujejo. A to

velja za vse enako. Duhovnik pa mora študirati vsak dan, da je kos svoji nalogi, saj mora vsakemu posamezniku, ki se k njemu obrne, prav svetovati, vsakega na svoj način poučiti, bodriti, tolažiti, zakaj vsak posameznik je svet zase. Zato še vedno drži, kar je zapisal sv. Pavel: Duhovnik mora biti vsem vse.

Zato pa tem — poklicanim —, ki so se odzvali božjemu klicu in šli za Kristusom kljub težavam, odpovedi, negotovosti, nehlajnosti in neuspehom, ki jih čakajo v duhovniškem poklicu, lahko rečemo: junaki; saj so zaradi Kristusa in neumrjočih duš sprejeli breme, ki bi bilo še za anjele pretežko. Že ob svoji odločitvi so namreč doumeli besede, ki jih je papež Janez Pavel II. naslovil duhovnikom: »Ne bojte se darovati Kristusu svoje življenje, saj se je On prej za vas daroval.«

T. C.

Pomoč trpeči Cerkvi

P. Werenfried van Straaten je ustanovitelj organizacije Pomoč trpeči Cerkvi, ki ima svoj sedež v Königsteinu (Nemčija). Vsaka dva meseca izdaja v petih jezikih glasilo »Odmev ljubezni« (tudi v italijanščini). V zadnji številki (junij) je objavil govor, ki ga je imel na kongresu »Trpeče Cerkve« v Königsteinu leta 1978. Objavil je tudi obračun svoje ustanove za leto 1978.

Iz obračuna je razvidno, da so v omenjenem letu nabrali 37.335.238 dolarjev pomoči; osem milijonov več kot prejšnje leto. Največ so darovali naročniki glasila »Odmev ljubezni« in sicer 24.382.660 dolarjev. Ostalo so zapuščine, miloščina, mašne intencije. Največ pomoči pride iz Zahodne Nemčije (34%), potem iz Francije (14%), Švice (13%). Sorazmerno veliko pomagajo Holanci (9,6%) ter Avstrijci (5,9%). Za Avstrijo pride Italija (4,6%). Le z majhnim odstotkom so udeležene ZDA (0,2%).

Prejeto pomoč so razdelili takole: 4.778.146 dolarjev je šlo za begunce izpod raznih diktatur, 8.136.100 za pomoč preganjeni Cerkvi, skoro 19 milijonov pa za Cerkev v Afriki, Aziji, Južni Ameriki in v Evropi.

Glasilo »Odmev ljubezni« (Eco dell'amore) dobi, kdorkoli želi. Ustanova »Pomoč trpeči Cerkvi« pomaga tudi vernikom v Jugoslaviji. Lani so razdelili 2.364.801 dolar. Del pomoči je šel za begunce.

Srečanje bolnikov pri Domju

Kapela bl. p. Leopolda Mandiča v Domju je v nedeljo 23. septembra sprejela v svoje okrilje neobičajne goste: bilo je to srečanje invalidov, ostarelih ter osamljenih bratov in sester. Hvaležni smo vsem, ki so kakor koli pomagali, da je prišlo do tega za trpeče pomembnega srečanja. Kapela je bila za to priložnost premajhna, tako velika je bila udeležba.

Sprejeti vdano iz božje roke stanje ne-bogljensosti, starost in bolezen, ni lahko. Zato nam je glavni celebrant g. Franc Bole, urednik »Ognjišča« iz Kopra v toplih besedah usmeril pogled na Kristusa. Tisti, ki je največ svoje pozornosti izkazal prav bolnikom in trpečim, nam je tudi smisel in vrednost trpljenja dokazal ne le z besedami, temveč z lastnim zgledom. Istočasno pa smo si ostali izprašali vest, kakšen je naš doprinos službe ljubezni do bolnih in trpečih. Bogata je bila vsebina prošnje, ki so jih napovedovali prisotni sami. Skoraj vsi so pristopili k sv. obhajilu.

Učiteljica Evelina Pahor je po maši pozdravila navzoče in jim želela, da bi vsaj za kratko uro pozabili na svoje gorje. K besedi se je oglašila tudi dolgoletna učiteljica pri Sv. Ivanu, gdč. Brana. Iz svoje osebnosti, bogate duhovnosti je dala pouda-

rek naglo se bližajočemu, zadnjemu mejniku človeškega bivanja, ki naj bi bil čas očiščevanja in čim večje zasidranosti v Bogu.

Za veselo razpoloženje je poskrbel naš priljubljeni in vedno dobrodošli skavtski kvartet. Zbor, ki je pod vodstvom Tomaža Simčiča spremljal sv. mašo, nam je zapel vrsto narodnih in umetnih pesmi. Da imajo skavti smisel za humor, ker vedo, da je to dobro zdravilno sredstvo, sta nam dokazala Marjan Kravos in Marko Tavčar s šaljivim prizorom »Prvikrat v kinu«. Dobrodejni učinki so se kmalu pokazali, saj se je vse občinstvo z veseljem pridružilo skupnemu petju. Učenka glasbene šole Suzana Žerjal pa nam je ob zaključku mojstrsko zaigrala na harmoniko nekaj skladb.

Zgoraj, spodaj, po stopnicah in na dvorišču je nato zagomazelo ljudi, med njimi pa so se gibale skavtije in prijazno ponujale polne pladnje božjih dobrot ter pijačo.

Razšli smo se s prijetnimi občutki in v upanju, da to srečanje ne bo ostalo osamljeno, temveč da bi kapela p. Leopolda postala kraj večkratnega duhovnega in telesnega oddiha. - F. V.

obiskovalcu le malo povedati. Kar lahko vsakdo takoj opazi, so onesnažene in nasmetene ulice ter kaotični promet.

V NASELJU OGNJIŠČARJEV

Popoldne smo se odrekli nadaljnjemu ogledu mesta in se z avtobusom (spet smo imeli na razpolago naš tržaški avtobus, ki je bil v Viterbu odpovedal) odpeljali v Loppiano, naselje ognjiščarjev (focolarinji). Bili smo nekoliko skeptični, kaj bomo videli in doživeli, saj smo nekateri še imeli v spominu podobo Taizeja v Franciji, ki nas vsaj starejših ni prepričal in osvojil.

Sprejelo nas je dekle nasmejanega obraza. Ustavili smo se ob dveh velikih dvonadstropnih stavbah. Vse naokoli pa so hišice, kjer ognjiščarji stanujejo. Tekom razgovora smo zvedeli, da je dal vse to prostrano zemljišče ognjiščarjem neki posestnik, ki se je bil navdušil za to novo

Draga 1979: vsi trije predavatelji, ki so nastopili letos na Opčinah. Od leve na desno: prof. Franc Vodnik, dr. Oskar Simčič in Sergij Pahor

O šolskem centru v Miljah in šolah v Zavljah in pri Korošcih

Po polemikah med krajevnimi šolskimi komponentami, šolskim skrbništvom ter miljsko občino v zvezi z namestitvijo slovenskega šolskega centra v Miljah zadobi vprašanje vedno bolj politične obrise odnosov med Italijo in Jugoslavijo v zvezi z ohranitvijo obstoječe ravni zaščite manjšin, o kateri je govor tudi v Osimskem sporazumu.

Kot znano, so slovenski starši v miljski občini iz upoštevanja vrednih funkcionalnih in pedagoških razlogov predlagali osredotočenje šolskih prostorov na enem mestu vključno z otroškim vrtcem. Miljske občina je pripravljena dati na razpolago potrebne prostore v Miljah in je v ta namen zaprosila tržaško šolsko skrbništvo za zadevno dovoljenje. To si pa ustanovitev ali bolj predlagano namestitve omenjenega šolskega centra za otroke obstoječih osnovnih šol v Zavljah in pri Korošcih razlaga kot ustanovitev slovenske šole na novo v Miljah, ki ni v posebnem seznamu, priloženem k posebnemu statutu Spomenice o soglasju iz leta 1954, medtem ko sta v omenjenem seznamu osnovni šoli v Zavljah in pri Korošcih. Vse šole iz tega seznama so bile naknadno potrjene z zakonom št. 1012 iz leta 1961.

Namen staršev, pobudnikov za šolski center v Miljah je izboljšati potek pouka, nikakor pa ne ukinitve osnovnih šol v

Zavljah in pri Korošcih. Značilno je v tem pogledu pisanje italijanskega tržaškega dnevnika »Il Piccolo« z dne 20. septembra, po katerem je za vprašanje pristojno ne samo prosvetno ampak tudi zunanje ministrstvo.

Zaradi tega nam ne more biti vseeno, kako se bo zadeva razvijala na tem uradnem nivoju, kajti Slovenci v nobenem primeru ne moremo pristati na ukinitve šol v Zavljah in pri Korošcih, ki jih štiti posebni statut in končno Osimski sporazum.

Pobuda za šolski center je vsekakor pozitivna, ker skuša pomagati slovenski šoli, vendar središče ne sme biti pogojeno z ukinitvijo šol v Zavljah in pri Korošcih, temveč ju dopolnjevati.

Izjava Zveze slovenskih delovnih ljudi v Italiji

Člani Zveze slovenskih delovnih ljudi v Italiji (ZSDLI) izražajo zadovoljstvo, da je prosvetno ministrstvo v Rimu odobrilo ustanovitev dveh tečajev po 150 ur v slovenskem jeziku za doseg diplomate nižje srednje šole. Bil je ramreč skrajni čas, da se ta sindikalna pridobitev izpred let začne dejansko uveljavljati tudi za slovenske delavce in mladince, ki iz kakršnih koli razlogov niso redno dosegli diplome srednje šole, katera je danes vsem nujno potrebna, zlasti na delu in v službi.

Zveza prav tako izraža solidarnost z delavci in uslužbenci tovarne SIRT, ki so

po štirih letih dopolnilne blagajne še vedno v negotovosti za svoje delovno mesto.

Zveza slovenskih delovnih ljudi pozitivno ocenjuje sklicanje konference o tržaškem pristanišču v pričakovanju, da se ne bo zaključila samo z ugotavljanjem negativnih dejstev, temveč da bo pomenila res potrebni začetek prenovitvenega procesa v delovanju tržaškega pristanišča, ki kljub tolikokrat vsiljevanju industrializaciji ostaja in mora ostati eden temeljnih stebrov celotnega tukajšnjega gospodarstva.

Slomškov dom v Bazovici

11. oktobra 1964 je bil dograjen in blagoslovljen župnijski dom, ki so mu dali ime zavetnika in vzornika svetniškega škofa Antona Martina Slomška, da bi se naši ljudje zgledovali ob njegovi veliki ljubezni do svojega naroda. V prvi polovici oktobra bo od tega poteklo 15 let.

Upamo, da ne bo šla ta obletnica mimo neopazno in tiho. Prav je, da se zavedamo, da brez trdne narodne zavesti, ki izvira iz vere v Stvarnika, naš človek ne bo kljuboval raznarodovalnim vplivom sedanjega časa. Naj bi praznovanje te obletnice dalo priložnost za resno razmišljanje in obuditev vere in narodne zavesti po zgledu velikega narodnega in verskega buditelja A. M. Slomška.

Cerkev Brezmadežne na Pesku

V nedeljo 23. septembra je začela duhovna priprava na 25-letnico blagoslovitve cerkve na Pesku. To nedeljo 30. septembra bo vernikom iz Gročane, Peska in Drage govoril g. Silvo Šuligoj, 7. oktobra bo maševal msgr. Jože Jamnik, borštanski župnik, 14. oktobra pa bo slovesnost 25. obletnice. Tržaški škof Lovrenc Bellomi bo prvič maševal in pridigal v tej lepi kraški cerkvi, posvečeni Brezmadežni. Slovesnost bo ob 10. uri. Župnijska skupnost sv. Tomaža apostola iz Gročane vabi svoje vernike in tudi prijatelje k tej duhovni pripravi in seveda k slovesnosti srebrnega jubileja.

Starodavna župnija sv. Tomaža apostola v Gročani je bila ustanovljena že leta 1645. Cerkev pa je bila zgrajena že mnogo prej. Župnija je obsegala Katinaro, Bazovico, Lonjer, Padriče, Gropado, Lokev, Lipico, Vrhpolje, Pesek, Gročano in Krvavi potok ter celo del sedanje Kozine, Mihele. Nasirce, Drago in Botač. Tekom časa so se mnoge vasi odcepile in ustanovile svoje župnije. Pod sv. Tomažem so ostale le Gročana, Vrhpolje in Pesek ter v neki odvisnosti tudi kaplanija Draga, z Nasircem, Mihelami, Krvavim potokom in Botačem.

Leta 1947 so potegnili mejo čez vso župnijo in jo razkosali na dva dela: en del je prišel pod Italijo, drugi pod Jugoslavijo. Priljubljeni in preprosti župnik Ivan Zalokar se je moral umakniti v Lokev. Župnijska cerkev in župnišče sta tako ostali prazni, oziroma so se v nju naselili voljaki in konji. Počasi sta začeli razpadati in danes od župnišča ni več sledu, pa tudi starodavna cerkev, na katero so bili Gročanci tako ponosni, je tudi v razvalinah.

V prvih poveljih letih, ko so verniki ostali brez cerkve, je skrb prevzel bazoviški župnik. Pridni Gročanci, Dražani in Peskarji so kar vneto zahajali v Bazovico. Toda to ni moglo dosti časa trajati. S pomočjo Zavezniške vojaške uprave in prizavedanjem škofa je bila zgrajena cerkev na Pesku in 10. oktobra 1954 slovesno blagoslovljena.

Zakristani zborujejo

V četrtek 27. septembra se je v Veroni zaključilo zborovanje delegatov zakristanov iz vse Italije. Razpravljali so o temi: Zakristani in njihove odgovornosti. Kongresa se je udeležil tudi veronski škof.

Zakristani so duhovnikov tesni sodelavci. Od njihove zavzetosti je odvisen red v cerkvi in pri bogoslužnih opravilih. Žal so že mnoge župnije brez teh koristnih pomočnikov. Župnijski dohodki so preskromni, da bi jih mogli dušni pastirji primerno nagraditi za cerkovniško službo.

* * *

Naj se na tem mestu v imenu vseh udeležencev potovanja zahvalim njegovemu organizatorju in voditelju dr. A. Kosmaču.

Čeprav je bil sam, je vse potovanje brezhibno pripravil in vodil. V pomoč so mu bila nekatera tržaška dekleta, ki zato zaslužijo vso pohvalo. Tudi udeleženci so vsak po svoje pripomogli k res družinskemu vzdušju z zdravim humorjem, prijazno besedo in vzajemno pomočjo. Pri tem pa nikar ne pozabimo, da je bilo naše največje doživetje srečanje s sv. očetom Janezom Pavlom II. Naša ekumenska molitev naj bo zato usmerjena v to, da bi ga vsa ljudstva in narodi sveta priznali in sprejeli v Kristusu za skupnega očeta človeštva.

Zora Piščanc

XI. ekumensko potovanje

(Nadaljevanje in konec)

V FIRENCAH

8. september, praznik Marijinega rojstva, smo dopoldne posvetili Firencam in njenim zanimivostim. Ogledali smo si levo krilo palače Pitti, trg della Signoria, čisto svojški Ponte vecchio čez reko Arno, znamenito stolnico in cerkev sv. Marka, kjer je živel fra Angelico, ki je s čudovitimi freskami poslikal celice redovnih bratov, med njimi tudi tisto, v kateri je živel fra Savonarola, ki so ga kot heretika sežgali na glavnem trgu. Danes je seveda gledanje Cerkev nanj drugačno, razumevajoče, saj je hotel služiti Cerkvi kot vsi drugi, le da je imel drugačne poglede.

Firence so mesto, ki izžareva preteklost in v tem so velike. Današnji čas pa ima

gibanje. V naselju vlada velik red in urejeno življenje. Ognjiščarji so se z nami neprisliljeno razgovarjali. Njihove oči so izražale gotovost pravilno izbrane poti, njihov obraz je razkrival umirjenost, prijaznost in poduhovljenost.

V prostorni kapeli je nato naš voditelj dr. Angel Kosmač opravil sv. mašo. Udeležili so se je tudi nekateri ognjiščarji iz Slovenije, ki so se tiste dni tam mudili. Zlasti smo bili veseli, ko smo se srečali z Ludvikom Devetakom z Vrha pri Sovodnjah, ki je ves prežet ognjiščarske miselnosti in stori v svojem okolju mnogo dobrega.

Slovo je bilo nadvse prisrčno. Videli smo še film o življenju ustanoviteljice tega gibanja Klare Lubich. Začutili smo, da so ognjiščarji pravilno dojeli evangelijskega duha in da so zares nekaj sodobnega, primernega za naš čas. Bili smo povabljeni,

naj se tudi mi za kak teden pridružimo njihovemu delu in življenju. Polni prijetnih vtisov smo se na večer vrnili v Firence za zadnjo prenočitev na našem potovanju.

ZADNJI DAN POTOVANJA

Kakor vse dni potovanja, je bil tudi zadnji dan, bila je nedelja, lep in sončen. Jutranja megla nad dolino Arna in reko Sieve se je kmalu razpršila in ko smo se začeli vzpenjati čez Apenine, je sonce že močno gredo. Prek Muragliona, 907 m visokega prelaza smo se polagoma spuščali proti Emiliji. Prešli smo mesto Forlì in dospeli v Ravenna, kjer je bilo kosilo. Tudi Ravenna je vredna ogleda, saj je polna zgodovinskih znamenitosti. Zato smo po kosilu tudi mi skušali vsaj nekaj od tega spoznati.

Pot iz Ravenne proti Benetkam vodi mi-

Goriški verniki na Sv. gori

Slovenski in italijanski verniki goriških mestnih župnij so v nedeljo 23. septembra poromali na Sv. goro. Bali smo se slabega vremena, toda Bog je tudi tokrat poskrbel za svoje romarje. Ni deževalo pa tudi nadloge prahu ni bilo. Veliko Slovencev je šlo peš ali s svojimi vozili. Pohvaliti moramo skupino mladih, ki so prehodili vso pot od Alojzijevega na Sv. goro in nazaj.

Ob 16. uri je g. nadškof Cocolin somasheval skupaj z 22 duhovniki. Celotna maša je skladno potekala dvojezično: petje, berila, evangelij, prošnje. Skupaj z italijanskimi verniki smo peli Svet in Oče naš v latinščini. Tudi g. nadškof je pridigal v obeh jezikih. Med drugim je v slovenščini dejal:

Na nas vse, Italijane in Slovence, se vsak dan ozira svetogorska Marija, katera je nam vsem tako zelo draga. Nobena meja ne ovira njene materinske ljubezni: nasprotno! Zdi se, da nas njen ljubeči pogled spominja in opominja, naj ne postavljamo nobenih meja med seboj, naj ne ustvarjamo med nami razlik in diskriminacije, ampak naj izpričujemo vero v njeno Sina s tem, da živimo kot ena sama družina, v kateri uživajo vsi iste pravice v bratski povezanosti in ljubezni. Ona, naša dobra Mati, nas vabi, da pozabimo nekdanje mržnje, da se dvignemo nad dejstva, ki nas ločijo, da se ne smatramo za večino ali manjšino, ampak da občujemo med seboj s spoštovanjem in razumevanjem, da živimo v zavesti skupne soodgovornosti za Cerkev in družbo.

Svetogorski Mariji je priporočil v ime vseh nas še dve veliki zadevi Cerkve v Gorici: skrb za oživitve duhovniških poklicev in pastirsko vizitacijo.

Kljub temu, da je bila slovesnost dvojezična, je končala v dobri uri s pesmijo »Marija skoz življenje«.

Poroka

V Standrežu sta v nedeljo 9. septembra stopila pred oltar Milan Brešan in Magda Lupin. Oba sta bila zelo aktivna v gledališki skupini PD Standrež in sta doživeto odigrala vrsto vlog, ki jih jima je režiser poveril. Sodelovala sta tudi pri domačem cerkvenem zboru. Na novi življenjski poti jima želijo obilo božjega varstva člani PD Standrež, prijatelji in znanci.

V soboto 22. septembra sta se v cerkvi Sv. Duha na goriškem gradu poročila Lučka Komac in Stello Bastiani. Nevesta je profesorica na slovenskih višjih srednjih šolah, ženin pa je iz znane goriške trgovske družine. Poročil ju je škof vikar msgr. Oskar Simčič, ki je tudi katehet na slovenskih višjih srednjih šolah. Novemu paru iskrene čestitke in voščila.

Sovodnje

Občinski svetovaleci Slovenske skupnosti v Sovodnjah, Joško Maraž, Remo Devetak in Branko Černic so 21. septembra naslovili na župana sovodenjske občine Jožefa Čučueta sledeče pismo:

Podpisani občinski svetovaleci Slovenske skupnosti ugotavljajo, da številne važne zadeve v naši občini niso še dobile rešitve in zato zahtevajo, naj bi se čimprej sestali občinski svet, ki se ni že dolgo sestajal, da bi tako bili lahko seznanjeni s sledečimi vprašanji:

— začelo se je novo šolsko leto, poslopje v Rupi pa še čaka na prepotrebna popravila, čeprav so bila že pred časom na razpolago za obnovitvena dela finančna sredstva;

— isto velja tudi za nekatere ceste v naši občini, kot je bilo že odobreno;

— glede podpore dijakom smo mnenja, da bi bilo treba hitreje ukrepati.

Drugi dan po dostavitvi te vloge je župan sklical sejo za petek 28. septembra. O njenem poteku bomo kot vedno izčrpno poročali.

35 let na bolniški postelji

Po dolgi bolezni je v bolnišnici sv. Justa v Gorici umrla 16. septembra Antonija Rožič iz Steverjana. Dva dni nato so jo pokopali na domačem pokopališču.

V avgustu 1942 je pokojnica nesrečno padla in si ranila hrbtenico. Od tedaj ni bila več zdrava, od leta 1944 pa sploh ni več vstala s postelje. Zatekla se je v razne bolnišnice v naši deželi in še drugod. Najbolj usodno zanj je bilo, ko so jo Nemci v septembru 1943 nasilno odslovili iz bolnišnice v Valdobri pri Kopru.

Njena nemočnost je zelo prizadela vso Rožičevo družino, ki je v zadnji vojni izgubila tudi Antonijinega brata Evgena.

Najprej so ga pokopali v Klužah, sedaj pa počiva v grobnici v Gonarsu. Toda križevga pota še ni bilo konec. Pred leti je mrtvoud zadel sestro Matildo. Tako je preživel brat Pepi, čeprav je priletel (77 let), postal kuhar, bolničar in gospodinja obenem.

Pred nekaj leti je mogla pok. Antonija obiskati s slovenskimi romarji Lurd. Z zunanjim svetom je ostala povezana po radiu Trst A in vatikanskem radiu. Tudi slikala je rada. Nekaj teh slik še vedno krasi domačo hišo. Zelo se je razveselila, ko je bil za papeža izvoljen Poljak. Poslala mu je osebna voščila in z vsakomer, ki jo je obiskal, rada o njem govorila. Žal pa teh obiskovalcev ni bilo dosti. Zdravi vse prevečkrat pozabijo na Jezusove besede: »Bolan sem bil in ste me (oz. me niste) obiskali.«

Požrtvovalnemu bratu Pepitu in trpeči sestri Matildi izrekamo iskreno sožalje, pa tudi pohvalo za vse, kar sta za pokojno sestro v teku bolezni dobrega storila. - nč

Sožalje

Prosvetno društvo »Standrež« izreka globoko sožalje svojemu članu Marjanu Breščaku ob težki izgubi drage žene.

Začetek gradnje vodne centrale pri Solkanu

V bližini Solkana se na Soči gradi električna centrala, ki bo dajala 10 milijonov kilovatnih ur električne energije. Centrala spada v okvir Osimskega sporazuma za skupno izkoriščanje vodovja. Pripravljalno delo je že končano, v nekaj tednih pa se bo začela gradnja samega jezusa.

Nova električna centrala naj bi začela obratovati že na začetku leta 1982 in bo lahko krila potrebe Posočja. Pri gradnji (uporabili bodo 50 tisoč kubičnih metrov betona) sodeluje več jugoslovanskih podjetij, med katerimi za gradbena dela »Gradiš« in »Primorje«, ljubljanski Litostroj bo dobavil turbine, Metalna iz Maribora naprave za filtre in žerjave ter zagrebški »Rade Končar« generatorje in električno opremo.

Celotna naložba bo zahtevala približno 35 milijard lir. Soča bo tako dobila tretji jež, za katerim bo nastalo 11 km dolgo jezero. Na nekaterih točkah se bo gladina vode dvignila za 20 metrov, nihanje vodostaja umetnega jezera pa ne bo prekašalo metra in pol. Tako bo moč jezero izkoristiti za turizem in še posebej za vodne športe.

Iz slovenske Koroške

KEL in volitve na Koroškem

Letos 7. oktobra bodo na Koroškem znova deželne volitve, toda takrat Koroška ni več eno samo volilno okrožje, pač pa jih ima kar štiri. Slovenska Koroška enotna lista (KEL) je bila s tem praktično izločena od možnosti, da bi v deželni zbor izvolila samostojnega zastopnika. Vendar pa so se slovenski Korošci kljub temu odločili, da bodo nastopili pod znakom KEL samostojno.

S tem ne soglašajo povsem levi tabor tj. Zveza slovenskih organizacij (ZSO), ki je svojim pristašem svetovala, naj volijo kakor kdo čuti, torej tudi avstronemške stranke. Na socialistični listi kandidira namreč tudi bilčovski slovenski župan H. Ogris, vendar pa šele na neizglednem menda šestindvajsetem mestu.

Ostro nasprotuje slovenskemu samostojnemu nastopu seveda avstrijska komunistična stranka, ki bi rada pospravila slovenske glasove ter z njih pomočjo prišla do osnovnega mandata v koroškem deželnem zboru.

KEL nastopa v treh volilnih okrajih, beljaškem, celovškem in velikovškem. Nosilec liste je Karel Smolle, za njim Pavel Apovnik, nato nemški Korošec Robert Saxer in potem Matevž Grilec.

KEL je nastopila že na deželnih volitvah leta 1975 in prejela nad 6.000 glasov, kar je za koroške razmere precejšen uspeh, četudi število glasov ni zadostovalo za lastnega deželnega poslanca.

Karel Smolle v pogovoru za celovški »Naš tednik« k temu: Leta 1975 in naslednja leta smo napravili napako, opustili smo gibanje za KEL, s takim kapitalom nad 6.000 volivci, nismo šli dolgoročno pot razmišljanja.

Nosilec KEL je še zlasti kritično pretresel gospodarstvo južnega dvojezičnega de-

Z letošnjega izleta goriških ministrantov 1. septembra v dolino Glinščice pri Boljuncu: postanek pred oskrnjeno cerkvijo Matere božje na Pečah. Na levi msgr. Franc Močnik, ob njem katehet Cvetko Zbogar, na desni doberdobski župnik Anton Lazar

DAROVİ

Za Katoliški dom: D. A. 20.000; N. N. 5.000; Z. M. 50.000; N. N. 10.000; N. N., Sovodnje 4.000; Marijina družba 20.000; N. N. 4.000; N. N. 5.000; N. N. 2.000; N. N. 2.000; N. N. 2.000; N. N. 10.000 lir.

Za Zavod sv. Družine: Tončka Hribernik, Gorica 7.000 lir.

Za Alojzijevešče: N. N., Dol 20.000 lir.

Za cerkev sv. Ivana v Gorici: Karla Černe, Gorica namesto cvetja na grob učiteljice Ernestine Rutar 10.000 lir.

Za moški zbor »Mirko Filej«: ob prvi obletnici g. župnika Bernarda Spacapana namesto cvetja na grob N. N. iz Podgore 20.000 lir.

KATOLIŠKI GLAS list za kritične bralce

Za cerkev na Opčinah: Zerjal-Levstik Danila ob 25-letnici poroke Marice in Marjana ter Nadje in Aleksandra 10.000; Sosič Karla 2.000; družina Suligov v spomin moža in očeta Danila 20.000; Vidmar Marija 10.000; družina Spera-Milič ob krstu sinčka Diega 10.000; Ule-Mauri Dragica in Collu Umberto ob krstu male Sare 10.000 in 5.000; Collu Giovanni, ob krstu hčerke Sare 10.000; razni 2.000 lir.

Za cerkev na Banah: N. N. v spomin pok. mame Marije Krevatin 10.000 lir.

Za cerkev na Gropadi: družina Fičič ob srebrni poroki 50.000. Vaščani so do sedaj darovali 2.451.000 lir. Počasi, a gotovo.

Za cerkev v Bazovici: v spomin pok. Angele Grmek in Rudolfa Križmančič Marija Marc-Froncova 15.000, Norma Vrše iz Gropade 5.000, Marija Ražem 10.000, N. N. 2.000, N. N. mati novoporočenke 50.000, družina Gelletti 2.000, ob poroki Branka Grgič-Vaste Bak 20.000, Pierina Zagar v spomin pok. moža Angela 5.000, Ivica Marc 20.000, Anica Križmančič 4.000, N. N. iz Milana 9.000, Marija Živic 10.000, Etta Renni 20.000, Alojzija Križmančič 3.000, dobra nona 5.000, Letizia Križmančič 7.000, Marija Ražem 20.000, Dora Arduini 5.000, Marija Križmančič 5.000, ofer ob poroki Suzane Grgič - Stojana Križmančič 71.000, Silko in Karmela Križmančič ob srebrni poroki 10.000, Zora Ražem 10.000, prijatelj iz Amerike 12.000, Ivanka Križmančič Mevlja 20.000, Kovačič Nevo ob smrti matere Gizele 10.000, Mladinska verska skupina iz Trsta 10.000 lir.

Za kulturno društvo pri Sv. Jakobu v Trstu: Jože Zerjal v spomin na pok. Ignacija Marca 15.000 lir.

V spomin skavta Marjučija Ciani: družina Petaros iz Boršta za Slovensko skavtsko organizacijo 10.000 lir.

Za cerkev sv. Jožefa v Ricmanjih: Olga Denmark v spomin obletnice svoje sestre 7.000; družina Pregarc ob obletnici smrti moža in očeta Vladimira 20.000 lir.

Za kapelo p. Leopolda v Domju: N. N., Trst 10.000; N. N., Trst 15.000; N. N., Mavhinje 5.000; N. N., Trst 5.000; E. Z., Trst 10.000; Ivanka Puntar, Rojan 5.000; Albina Mamolo, Rojan 5.000; Ivan Buda, Trst 5.000; Angela Wittine 20.000; N. N., Trst 120.000; Amelija Pangos v spomin pok. župnika Franca Šibenika 10.000; N. N., Gorica 10.000 lir.

Za lačne po svetu: N. N., Vrh 10.000 lir.

Za misljon p. Kosa: Imelda Zerjal-Deleva 10.000 lir.

Vsem plemenitim darovalcem Bog povrni, rajnim pa daj večni pokoj!

Casnikarski programi ob nedeljah: Poročila ob 8., 12., 19.; kratka poročila ob 11., 14.; novice iz Furlanije-Juljske krajine ob 11., 14., 19.15. Ob 8.30 kmetijska oddaja, ob 9. uri sv. maša.

Casnikarski programi od ponedeljka do sobote: Poročila ob 7., 8., 10., 13., 15.30, 19. Kratka poročila ob 9., 11.30, 17., 18. Novice iz Furlanije-Juljske krajine ob 8., 14., 19.15.

Spored od 30. sept. do 6. okt. 1979

Nedelja: 9.00 Sv. maša iz župne cerkve v Rojanu. 9.45 Mali koncert. 10.30 Kulturni dogodki v deželi. 11.00 Pregled slovenskega tiska v Italiji. 11.05 Mladinski oder: »Kapitan Ivo Nageljček«. 12.15 Nabožna glasba. 14.10 Poslušajmo spet. 15.30 Nedeljsko popoldne.

Ponedeljek: 8.05 Z novim dnem. 9.30 Pravljica. 10.05 Koncert. 11.35 Lahka glasba. 12.00 Iz slovenske folklorne »Bendima«. 13.15 Zborovska glasba. 13.45 Naši ansambli. 14.10 Za prijetno popoldne. 14.45 Antologija ljubezenske lirike. 16.30 Rezervirano za... 17.05 Z naših koncertnih odrov. 18.00 Kulturna kronika.

Torek: 8.05 Z novim dnem. 9.30 Rdeče, rumeno zeleno... 10.05 Koncert. 11.00 Roman »Visoška kronika«. 11.35 Počitniški vrtljak. 14.10 Za prijetno popoldne. 14.45 Naši nepoznani znanci. 16.30 Rezervirano za... 17.05 F. Busoni: »Harlekine«, operna enodejanka. 18.10 Kulturna kronika. 18.15 Melodije od tu in tam.

Sreda: 8.05 Z novim dnem. 9.30 Glasba za najmlajše. 10.05 Koncert. 12.00 Iz slovenske folklorne. 13.15 Zborovska glasba. 14.10 Poletna vročica. 16.30 Rezervirano za... 17.05 Skladbe jugoslovanskih avtorjev. 18.00 Kulturna kronika. 18.05 »Iz ljubezne, kriminalka. Izvaja Radijski oder.

Četrtek: 8.05 Z novim dnem. 9.30 Otroci se igrajo. 10.05 Operna glasba. 11.00 Roman »Visoška kronika«. 11.35 Počitniški vrtljak. 14.10 Za prijetno popoldne. 14.45 Antologija ljubezenske lirike. 15.35 Vodič po glasbeni umetnosti. 16.30 Rezervirano za... 17.05 Skladatelji in izvajalci. 18.00 Kulturna kronika.

Petek: 8.05 Z novim dnem. 9.30 Na počitnicah. 10.05 Koncert. 11.35 Slovenski izvajalci lahke glasbe. 12.00 Rezervirano za... 12.00 Z glasbo po Južni Ameriki. 13.15 Zborovska glasba. 14.10 Za prijetno popoldne. 14.45 Naši nepoznani znanci. 16.30 Rezervirano za... 17.05 Skladatelji in izvajalci. 18.05 Kulturna kronika. 18.20 Glasbeni drobiž.

Sobota: 8.05 Z novim dnem. 9.30 V davnih časih. 10.05 Koncert. 11.00 Roman »Visoška kronika«. 11.35 Počitniški vrtljak. 14.10 Za prijetno popoldne. 14.45 Slovenske povojne revije v Italiji. 16.30 Rezervirano za... 17.05 Skladatelji in izvajalci. 18.00 Kulturna kronika. 18.05 »Vagabund Martine«. Izvaja Radijski oder. 18.45 Vera in naš čas.

Ljubljanska TV

Spored od 30. sept. do 6. okt. 1979

Nedelja: 8.20 Škofja Loka. 9.15 Ipavci. 10.25 Sezamova ulica. 20.00 Veter in hrast. TV nadalj. 21.00 Latinska Amerika.

Ponedeljek: 17.25 Vrtec na obisku. 17.40 Botanik, dok. 18.00 Paradoks o igralcu. 18.45 Mladi za mlade. 21.05 Kulturne diagonale. 21.45 Kratki filmi.

Torek: 17.35 Vokalni kvintet Gorenjeci. 18.05 Festival otroka v Sibeniku. 18.45 Čas, ki živi. 20.00 Aktualna oddaja. 20.50 Rodbina Polanieckih, nadalj. 22.15 Glasba starega Jadrana: Split.

Sreda: 17.05 Potepuh in nočna lučka. 17.55 Potovanje v deželo lutk. 17.55 APZ Tone Tomšič. 20.00 Ta čudovita trupla, film.

Četrtek: 17.25 Mala čebelica. 17.40 Deščina za prihodnost, dok. film. 20.00 V živo.

Petek: 17.30 Radost Evrope. 18.45 Človekovo telo. 20.00 Koncert. 21.05 Serijski film.

Sobota: 11.20 Tolstoj: Trnova pot. 14.25 Nogomet Budućnost: Sloboda. 17.20 Ko zorijo jagode, mladinski film. 20.00 Ana Karenina. 21.00 TV žehnik. 21.30 Hallo Dolly, ameriški film.

OGLASI

V vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski 100 lir, osmrtnice 150 lir, k temu dodati 14 % davek IVA.

Odgovorni urednik: msgr. Franc Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici

Izdaja Katoliško tiskovno društvo

OBVESTILA

Seja Zveze slovenske katol. prosvete bo v ponedeljek 1. oktobra ob 20.30 na sedežu v Gorici. Vabljeni vsi odborniki.

Radio Trst A bo posvetil oddajo »Kulturni dogodki v deželi in ob njenih mejah« v petek 28. septembra ob 18.05 mednarodni konferenci za počastitev Jana Baudoina de Courtenaya ob 50-letnici smrti in ki je bila v nedeljo in ponedeljek na Ravenci v Reziji. Poročilo o tej konferenci je na prvi strani našega lista.

Spremembra ure. V noči od sobote na nedeljo 30. septembra se bomo v Italiji vrtnili k sončni uri. Kazalce bo treba opolnoči premakniti za eno uro nazaj, kakor smo jih ob začetku legalne ure premaknili za eno uro naprej.